

בבא בתרא קיב

המקור להלכה במשנה: והאיש את אשתו נוחלין ולא מנחילים

מקור 1	אכו - זו אשתו, מלמד שהבעל יורש את אשתו. יכול אף היא תירשנו? תלמוד לומר: וירש אלוה, הוא יורש אותה, ואין היא יורשת אותו
מקור 2	וירש אלוה - מלמד שהבעל יורש את אשתו, דברי ר"ע; רבי ישמעאל אומר: אינו צריך, הרי הוא אומר: 1. (במדבר לו: ח) וכל בת יורשת נחלה ממוטות בן ישראל לאחד ממשפחת וכו', בהסבת הבעל הכתוב מדבר; 2. ואומר: (במדבר לו: ז) ולא תסוב נחלה לבני ישראל ממוטות אף מטה; 3. ואומר: (במדבר לו: ט) ולא תסוב נחלה ממוטות מטה אחר; 4. ואומר: (יהושע כ"ד) ואף צנזר בן אהרן את ויקראו אותו פנחס בן, וכי מנין לפנחס שלא היה לו לאלעזר? אלא, מלמד שנשא פנחס אשה ומתה וירשה; 5. ואומר: (דברי הימים א' ב') ועליו הוליד את יאיר ויהי לו צערים ועליו efer צערים בארץ הארץ, וכי מנין ליאיר שלא היה לו לשגוב? מלמד שנשא יאיר אשה ומתה וירשה

במדבר פרק לו

(ה) ויצו משה את בני ישראל על פי ה' לאמר בן מטה בני יוסף דברים:
 (ו) זה הדבר אשר צוה ה' לבנות צלפחד לאמר לטוב בעיניהם תהיינה לנשים אך למשפחת מטה אביהם תהיינה לנשים:
 (ז) ולא תסב נחלה לבני ישראל ממוטות אל מטה כי איש בנחלת מטה אביתו ידבקו בני ישראל:
 (ח) וכל בת יורשת נחלה ממוטות בני ישראל לאחד ממשפחת מטה אביה תהיה לאשה למען יירשו בני ישראל איש נחלת אביתו:
 (ט) ולא תסב נחלה ממוטות למטה אחר כי איש בנחלתו ידבקו ממוטות בני ישראל:

שאלה על הברייתא השנייה: מאי ואומר?

תשובה:

הפסוק	אם לא היינו מביאים עוד פסוק, היינו חושבים...
וכל בת יורשת נחלה ממוטות בן ישראל לאחד ממשפחת וכו'	בסבת הבן קא קפיד קרא, אבל בעל לא ירית
ולא תסוב נחלה לבני ישראל ממוטות אף מטה	לעבור עליו בלאו ועשה
ולא תסוב נחלה ממוטות מטה אחר	לעבור עליו בשני לאוין ועשה
ואף צנזר בן אהרן את ויקראו אותו פנחס בן פנחס	אלעזר הוא דנסיב איתתא, ומתה וירתה פנחס
ועליו הוליד את יאיר ויהי לו צערים ועליו efer בארץ הארץ	התם נמי הכי הוא, אם כן, תרי קראי למה לי?

קושי על התשובה: אמר ליה רב פפא לאבבי: דלמא לעולם אימא לך: בעל לא ירית, וקראי בסבת הבן כדשנינן, ויאיר דזבין מיזבן, ופנחס נמי דזבין מיזבן!
 תירוצ: א"ל: פנחס דזבין מיזבן לא מצית אמרת, דאם כן, נמצאת שדה חוזרת ביובל, ונמצא צדיק קבור בקבר שאינו שלו.
 דחיית התירוצ: אלא אימא: דנפלה ליה משדה חרמים!

קושי על הפסוק **וכל בת יורשת נחלה ממוטות בן ישראל לאחד ממשפחת וכו'**: אמר אבבי: סוף סוף הא קא מתעקרא נחלה משבטא דאימא לשבטא דאבא.
 תירוצ: וממאי? ודלמא שאני התם, שכבר הוסבה! (אפילו בלי נישואי הבת)
 דחיית התירוצ: א"ל: שכבר הוסבה לא אמרינן.
 קושי על התירוצ/דעה נגדית: א"ל רב ימר לרב אשי:

- אי אמרת בשלמא 'שכבר הוסבה', שפיר
- אלא אי אמרת 'לא אמרינן שכבר הוסבה', כי מינסבא לאחד ממשפחת מטה אביה מאי הוה? הא מתעקרא נחלה משבטא דאימא לשבטא דאבא!
 הסבר שיטת אבבי: דמנסבין לה לגברא, דאבוהי משבטא דאבוה ואימיה משבטא דאימיה.
 קושי: אי הכי, האי "לאחד ממשפחת מטה אביה ואמה" מיבעי ליה!
 תירוצ: אי כתיב הכי, הוה אמינא אפילו איפכא, קא משמע לן.

